

Aan de voorzitter van de Adviesraad Internationale Vraagstukken
Prof. A. G. (Bert) Koenders
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Datum maart 2022
Betreft Adviesaanvraag Sterkere internationale rol voor de euro

Geachte voorzitter,

In Europees verband wordt de afgelopen jaren in toenemende mate gesproken over de rol en positie van de Europese Unie op het wereldtoneel en hoe de EU in de toekomst het best haar belangen kan behartigen en waarden kan verdedigen¹. Deze discussie vindt plaats tegen een achtergrond van schuivende geopolitieke verhoudingen, waarvan de verschuiving van de aandacht van de Verenigde Staten richting Azië en de opkomst van China als wereldmacht de meest in het oog springende zijn.

In die context wordt er ook gesproken over de internationale rol van de euro als één van de elementen die mogelijk kunnen bijdragen aan een versterking van de economische positie van de Europese Unie, met doorwerking naar de geopolitieke positie van de EU en in analogie met het voordeel dat de Verenigde Staten haalt uit de dominante positie van de dollar.

Sinds de introductie van de euro in 1999 als rekenmunt en als chartaal betaalmiddel in 2002 heeft de euro in een eerste fase een duidelijke groei doorgemaakt als betaalmiddel in het internationale betalingsverkeer. Vanaf 2009 is daar echter een kentering in gekomen en is het gebruik van de euro afgenomen. Sinds enige jaren is het stabiel rond de 19%². Over deze periode als geheel is de euro daarmee wel altijd met afstand de meest gebruikte munt in het internationale betalingsverkeer gebleven na de dollar.

Naar de toekomst kijkend lijken zich buiten de EU meerdere ontwikkelingen voor te doen die van invloed kunnen zijn op het gebruik van de euro. Ten eerste zou de opkomst van de Chinese economie de rol van de renminbi op de internationale financiële markten op de langere termijn kunnen vergroten. Daarnaast is er sprake van de opkomst van zogenaamde crypto-valuta en in het verlengde daarvan, de mogelijke introductie van digitaal centrale bank geld. Deze ontwikkelingen kunnen bestaande posities en structuren in het internationale

¹ [Towards a stronger international role of the euro: Commission contribution to the European Council and the Euro Summit \(13-14 December 2018\)](#) en BNC-fiche: Kamerstuk 22 112, nr. 2752

² ECB, International role of the Euro, June 2021.

betalingsverkeer onder druk zetten. Ook hier speelt China, dat bijvoorbeeld reeds op beperkte schaal Chinees digitaal centrale bank geld introduceerde, een rol. Gezien de breedte van de beleidsterreinen die aan bod komen in het Europese discours over de positie van de euro en de mogelijke geopolitieke, economische en monetaire implicaties van een grotere internationale rol van de euro, is een nadere analyse wenselijk. Hiertoe dient zich een aantal vragen aan, die zich logischerwijs ook bevinden op het snijvlak van geopolitiek, internationale handel en financieel-economisch en monetair terrein.

Onze referentie

1. In hoeverre kan de internationale rol van de euro als gevolg van Europees beleid worden vergroot en in welke mate draagt een dergelijke grotere internationale rol van de euro dan in concrete zin bij aan een versterking van de economische en de geopolitieke positie van de EU? Ten opzichte van welke internationale spelers? Zou een grotere internationale rol van de euro ten koste gaan van de dollar, en wat zijn daarvan dan de consequenties?
2. Gegeven het feit dat de rol van de euro voor 2009 sterker was dan zij nu is³, wat zijn de belangrijkste determinanten voor het behoud c.q. het versterken van de rol van de euro in de toekomst? Hoe kan het vertrouwen in en het gebruik van de Euro, bijvoorbeeld in grondstoffen- of energiemarkten worden gestimuleerd, of hoe kan verbetering van de architectuur van de euro het vertrouwen laten toenemen?
3. Indien een sterkere rol van de euro bij kan dragen aan een sterkere geopolitieke rol van de EU, wat zijn dan effectieve maatregelen om dit te bewerkstelligen? Wat kan de rol van de Nederlandse overheid daarin zijn?
4. Regelmatig wordt gewezen op de bijdrage die een grotere integratie van financiële markten in de EU kan leveren aan het vergroten van de internationale rol van de Euro. In welke mate kunnen de huidige Europese plannen op het gebied van de kapitaalmarkt en de bankensector daar een wezenlijke bijdrage aan leveren? En zijn er nog evidente ontbrekende elementen in die context?
5. In hoeverre mag verwacht worden dat de renminbi verder zal opkomen als internationaal gebruikte valuta en wat voor interactie kan er ontstaan op het moment dat zowel de euro als de renminbi opkomen als reservevaluta ten koste van de positie van de dollar? Heeft dat wezenlijke implicaties voor het wereldwijde financiële stelsel en de geopolitieke verhoudingen tussen de EU, de VS en China

Hoogachtend,

De minister van Buitenlandse Zaken,

W.B. Hoekstra

³ Cf. de samengestelde index die de ECB hanteert, zie bijvoorbeeld <https://www.ecb.europa.eu/pub/ire/html/ecb.ire202106~a058f84c61.en.html>